

Fatma Mızıkacı ve Eda Ata Oflu ile Röportaj

Eleştirel Pedagoji Dergisi: Merhaba. Kısaca eleştirel eğitim alanındaki çalışmalarınızdan (dergi, kitap, makale, kongre, internet yayıncılığı vb.) bahsedermisiniz?

Fatma Mızıkacı: Tabi, öncelikle böyle bir çalışmaya bizi de dâhil ettiğiniz için teşekkür ederiz. İsterseniz eleştirel eğitim alanında yaptığımız son çalışmalardan birisi olan Global Thursday Talks projesinin nasıl oluştuğunu, arka planında neler yaşandığını anlatarak başlayalım. 2020 yılının haziran ayında dünyada Covid-19 pandemisinde eve kapanmanın doruk noktalarının yaşandığı bir dönemde meslektaşım Eda Ata ile Global Thursday Talks adında bir dijital platform hazırladık. Eve kapanmanın doruk noktaları diye adlandırdığımız şey küresel düzeyde yaşadığımız bir içe kapanma, yalnızlaşma, sosyal hayattan, çalışma hayatından rızamız olmadan çekilme kısacası kendimizi gerçekleştirdiğimiz alanlarda “varolamama” halinin ifadesidir. Sosyal olarak, entelektüel olarak insanın varoluşuna aykırı bir “nefes alamama” halidir bu. Akademisyenler ve eğitimciler olarak deneyimlediğimiz eğitimin araştırma ve yazma etkinliklerimizin dijitalde devam etmesi ve bu ortamlarda da yine yalnız kalmamız topluca psikolojimizin bozulması demektir. Daha önce hiç sorgulamadan gittiğimiz iş yerlerine giderken sadece haftada bir gün ve izin kâğıdıyla gidiyor olmamız bugünden baktığımızda oldukça *surreal* bir durumu gösteriyor. Bütün hayatın dijital ortamlara aktarılarak yaşanması hali, entelektüel ve sosyal yalnızlığa karşın var olma çabamızla birleşince çıkış yolları aramaya başladık. Biliyorduk ki dünyanın diğer ucundaki kişiler de bizimle aynı yalnızlığı yaşıyordu. Bu yüzden önceden de iletişim içinde olduğumuz kişilerle e-posta yoluyla yazışmalar yaparken daha büyük toplulukları da bu iletişime nasıl dâhil edebiliriz sorusu aklımıza geldi. Bu soruyu ilk sorduğumuz kişi Peter McLaren oldu. Çağrımızı

hemen kabul etti ve bir iki gün içinde dijital buluşmamızı bir Perşembe gününe ☺ ayarlamıştık bile. Böylece Global Thursday Talks doğdu. Büyük bir katılım olması yalnızlık duygumuzda yalnız olmadığımız düşüncesini oluşturdu ve sonraki toplantılar için müthiş bir istek ve enerji yarattı. 2020 Haziran ayından 2025 Ocak ayına kadar olan sürede; 18 dijital toplantının yanı sıra tüm platformlarda sosyal medya hesapları, 120'den fazla dünya kütüphanesinde bulunan uluslararası bir kitap, iki makale, iki konferans bildirisi, kitap tanıtım yazıları, Global Thursday Talks Youtube kayıtlarının üniversitelerde ders materyali olarak kullanılması gibi kazanımlar elde ettik. Ancak bunlardan en önemlisi ve en kalıcı olanı büyük bir dayanışma ağının içinde birlikte büyümemizdir.

Global Thursday Talks dijital bir etkinlik olarak başlamış, 16 konuşmacı ile 18 kayıtlı toplantı gerçekleştirmiş ve kayıtların Youtube kanalında yayınlanmasıyla internette kalıcı hale gelmiştir. Bunun yanı sıra Bloomsbury tarafından "Critical Pedagogy and the Covid-19 Pandemic: Keeping Communities Together in Times of Crisis" adıyla yayınlanan basılı bir kitaba da dönüşmüştür. Kitabın bölümlerinin çoğu dijital toplantılarımızdaki konuşmalardan ve bu toplantılara katılan topluluğun düşünsel yazılarından oluşmaktadır. 20 yazarlı kitap konuşmacılar ve katılımcılar arasındaki bir diyalog örneğidir. Global Thursday Talks bütün bu yönleriyle eleştirel pedagoji yayıncılığında farklı bir model oluşturmuş bir praksistir. Petar Jandric'in söylediği gibi kitap, Freire'nin eleştirel pedagojisini Covid-19 pandemisinin merkezine taşımıştır. James D. Krylo kitap için "Bu önemli metin, 21. yüzyılın üçüncü on yılına girerken, eleştirel pedagoji pratiğini içselleştirerek anlamamıza katkıda bulunuyor" demiştir.

Bizim için en önemlisi, dünyanın dört bir yanından bambaşka zaman dilimlerinde bile olsa bir arada olan, genişleyen ve kapsayan Global Thursday Talks topluluğudur.

Eleştirel Pedagoji Dergisi: Size göre Türkiye'de eleştirel pedagojinin öne çıkan en önemli gündemleri nelerdir?

Eda Ata Oflu: Türkiye bu konuda ne yazık ki çok zengin bir ülke. Eleştirel pedagojinin gündemleri eğitim ve toplum politikalarından kaynaklanan kapsayıcılık, eşitlik, adalet, ekonomi gibi konuları içeriyor. Eğitimde giderek artan ve aynı oranda niteliğini kaybeden özel okullar; toplumda oluşan devlet okulu-özel okul ikilemi ve çaresizliği ile derinleşen ekonomik kısıkaç önemli bir gündem olmalıdır. Bir diğer gündem eğitimde çocuğun yüksek refahının sağlanmasıyla

ilgili konular olmalıdır. Mevcut eğitim politikaları bunların hiç birine ilişkin bakış açısı içermemektedir. Bu yüzden eleştirel pedagoji bu konuları tartışarak gündeme taşınmalıdır. Ayrıca eleştirel pedagojinin, post-dijital ve yapay zekâ, post-kolonyalist ve post-oryantalist çalışmalar, ekopedagoji gibi alanlardaki çalışmalarla ilişkilendirilmesi, bu konularda tartışma oluşturması gerekmektedir.

Eleştirel Pedagoji Dergisi: Çalışmalarınızda karşılaştığınız olanaklar ve güçlükler nelerdir? Varsa, güçlükleri aşmak için ne yapıyorsunuz?

Fatma Mızıkacı: Global Thursday Talks düşüncelerin özgürce tartışıldığı bir platformdur. Toplantılarımızda konuşmacılarımızın eleştirel bakış açılarını dile getirmeleri için ortam sağlıyoruz, sorularımızla farklı bakış açılarını teşvik ediyoruz. Ancak kayıt altına aldığımız iki toplantımızı Youtube kanalımızda yayınlamadık. Bu oto-sansür uygulamasını bir güçlük olarak ifade edebiliriz. Toplantılarımızı kendi bütçemizle aldığımız bir dijital platformda yürütüyoruz. Dışarıdan maddi destek almıyoruz. En büyük desteğimiz bizim gibi olan, bizimle benzer dünya görüşüne sahip, benzer entelektüel ihtiyaçları olan kişilerin desteği ile oluşturduğumuz topluluğumuzdur.

Global Thursday Talks hala tamamen herkese açık ve gönüllü bir platform olarak, herhangi bir ek proje desteği almadan iki kadın akademisyen tarafından yürütülmektedir. Her buluşma, katılımcıların eleştirel pedagojiyi farklı bakış açılarıyla keşfetmelerini sağlamış ve alanla ilgili derinlemesine tartışmalar oluşturmuştur. Ayrıca, bu etkinliklerin birikimiyle 2022 yılında yayımlanan kitabımız, dünya çapında 120 kütüphanede yer alarak, platformumuzun etkisini genişletmiştir. Eğitimde eleştirel yaklaşım ve toplumsal değişim konusundaki bu çalışmalar, küresel düzeyde önemli bir ses yaratmayı amaçlamaktadır. Güçlükleri aşmak için bu amaç doğrultusunda ısrarlı bir şekilde ilerlemeyi düşünüyoruz.

Eleştirel Pedagoji Dergisi: Genel olarak değerlendirdiğinizde Türkiye’de eleştirel pedagoji yayıncılığı sizce ne durumda?

Eda Ata Oflu: Dijitalde bulunan her türlü iletişim aracını da dâhil edersek yayıncılığı geniş anlamda ele almamız gerekir. Dijital araçların eleştirel pedagoji içerikli olanlarının da sayısının arttığını görüyoruz. Eleştirel pedagojinin içinde de farklı duruşlar, farklı bakış açılarının olduğunu kabul etmemiz gerekir. Çeşitli platformlarda eleştirel pedagojinin çeşitli içeriklerine rastlamak ümit vadeden bir durumdur ve bir zenginliktir. Feminizm, sosyal adalet, çocuk hakları, hayvan

hakları, iklim krizi, beslenme, okullar, öğretmenler, öğrenciler, veliler gibi konulardaki sorunları ele alan, gündem yapan platformları praksis olarak görmemiz ve desteklememiz gerekir. Bunlardan hepsinin kalıcı olacağını düşünemeyiz, çoğunun yüzeysel olduğunu biliyoruz ama süzülerek gelen kişilere anlamlı bir şeyler söyleyen, farkındalık oluşturan praksis niteliği taşıyan içeriklerin kalıcı olması için çaba göstermemiz gerekir. Bunların yanında yine dijital ortamlarda yayınlanan dergiler, kitaplar, bloglardaki artış da eleştirel pedagojinin zaman, yer ve fiziki koşullardan bağımsız olduğunda nasıl ilgi gördüğünü ve alanını genişlettiğini gösteriyor. Yayıncılığın sınırlarını genişleten bu ortamlar yoluyla eleştirel pedagojinin çok daha büyük kitleleri kapsayacağını öngörüyoruz.

Eleştirel Pedagoji Dergisi: Çalışmalarınızla ilgili gelecek planlarınız nelerdir?

Fatma Mızıkacı: Özellikle son yıllarda, Global Thursday Talks kendini önemli bir etki alanında konumlandırarak, 2 Haziran 2022'de yayımlanan kitabımızla birlikte 120'den fazla kütüphaneye ulaştı. Bu başarı, eğitimdeki yapısal değişim ve toplumsal eşitlik mücadelesinin bir parçası olmanın gücünü ve umut ve dayanışmanın, sınırların ötesinde bir arada olmanın/olabilmenin gücünü ortaya koyuyor diyebiliriz. Bugün, 2025 Mart ayı itibarıyla, yaşçılık, okul yemeği gibi önemli konularda sesimizi duyuruyor ve eğitimdeki sorunları daha geniş bir çerçevede yepyeni katılımcılar ve konuşmacılarla tartışmaya devam ediyoruz. Konuşmalarımızı sanat, yapay zekâ, sürdürülebilirlik gibi alanlardaki isimlerle devam ettirmeyi planlıyoruz.

Bu yolculuk, yalnızca bir akademik etkinlik zinciri ya da “bir proje” olmanın ötesine geçerek, dayanışma, karşılıklı öğrenme ve kolektif mücadele temeline dayalı bir platforma dönüştü. Ancak bu süreçte hala yapacak çok işimiz, keşfedecek yepyeni, rengârenk alanlarımız var. Eğitimde eşitlik, adalet, güçlenme ve özgürleşme adına daha büyük adımlar atabilmek için her birimizin katkısına ihtiyacımız var. Birlikte sesimizi duyurabilir, güçlü bir eleştirel bakış açısını yayabilir ve her seviyede değişimi gerçekleştirebiliriz. Sosyal medya kanallarımızdan ve globalthursdaytalks@gmail.com e-posta adresinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca bu tür oluşumlara başlamak isteyenlere deneyimlerimizi paylaşarak destek olmayı istiyoruz. Zenginliğimiz gücümüzdür.

Global Thursday Talks etkinlikleri:

- 11 Haziran 2020: Peter McLaren ile eleştirel pedagojinin temel kavramlarını pandemi nedeniyle neredeyse tüm katılımcıların izole olduğu bir toplantıda yoğun bir katılımı ile ele aldık.
- 18 Haziran 2020: Guy Senese eğitimdeki eleştirel bakış açılarını tartıştık.
- 25 Haziran 2020: Peter Mayo ile zor zamanlarda eleştirel pedagojiyi konuştuk. (Jerrol Kachur anısına)
- 9 Temmuz 2020: Michael Apple Covid-19 krizinin eleştirel analizi ve tartışması başlıklı bir konuşma yaptık.
- 16 Temmuz 2020: Arnd-Michael Nohl siyasal eğitim üzerine tartıştık.
- 23 Temmuz 2020: Fevziye Sayılan ile eleştirel pedagojinin gündemi üzerine konuştuk.
- 30 Temmuz 2020: Antonia Darder eğitimde özgürleşme süreçleri ve beden pedagojisine dair değerli bir sunum yaptı.
- 6 Ağustos 2020: Guy Senese ve Michael Apple ile eğitimdeki güç dinamikleri üzerine derinlemesine bir tartışma yapıldı.
- 13 Ağustos 2020: Henry Giroux'dan, eğitim ve toplumsal yapılar üzerine önemli bir bakış açısı elde edildi.
- Eylül 2020: Bloomsbury kitap önerisi ve bölüm yazarlığı çağrısına çıktık. Kapsamlı bir editörlük ve inceleme süreci başladı.
- 12 Kasım 2020: Ira Shor ile eleştirel pedagojinin eğitimdeki yeri ele alındı.
- 26 Kasım 2020: Liv Mjelde ile sosyal adaletin eğitimdeki rolü tartışıldı.
- 10 Aralık 2020: E. Wayne Ross ile eğitimin politik etkileri üzerine bir konuşma gerçekleştirildi.

2021 Yılı ve Sonrası:

- 18 Şubat 2021: Zeynep Akyol Ataman ile “Öyleyse Böcek Yesinler” adlı geleceğin gıdaları, virüsler ve eğitim üzerine dikkat çeken bir konuşma yapıldı.
- 21 Ekim 2021: João M. Paraskeva ile “itinerant curriculum theory” üzerine bir toplantı yapıldı.
- 2 Aralık 2021: Guy Senese ile dayanışma için Global Thursday Talks topluluğu bir araya geldi.

2022 ve Sonraki Yıllarda Önemli Gelişmeler:

- 24 Mart 2022: GTT Reunion etkinliğinde yine önceki katılımcılarla bir araya gelindi.
- 2 Haziran 2022: Kitabımızın basımı gerçekleşti ve şu anda 120'den fazla kütüphanede yer alıyor. Kaynak: worldcat.org
- 2023 Peter Mayo için dayanışma – dijital olarak tüm kanallarımızda duyurduk ve dilekçeyi imzaladık.
- 24 Ekim 2024: Ashton Applewhite ile yaşlılık üzerine önemli bir tartışma yapıldı.
- 12 Aralık 2024: Bülent Şık ile okul yemeği üzerine bir oturum gerçekleştirildi.

Diğer etkinlikler:

- Eleştirel Pedagoji dergisi ile söyleşi.
- Kitapla ilgili uluslararası iki makale.
- STAR 2021 Global Conference: (10-12 December, 2021) "Alternative pathways to constructing learning communities out of higher education in the times of crises" in the panel called "Research Presentation: Academic Freedom, Research, and Diverging Thinkers".

- Makale: Mizikaci, F. & E. Ata (2020). Global Thursday Talks How Critical Educators United Locally & Globally during Pandemic. International Journal of Educational Policies. 14 (2). 131-137.
- Lisans ve lisansüstü düzeyde ders materyali olarak kitap, makale ve videoların kullanılması.
- ICCE2024 katılımı.
- Youtube videolarının 600 saate yakın izlenmesi, farklı mecralarda yüzlerce “takipçi” ve “etkileşim”.

Global Thursday Talks Youtube kanalı izlenme sayısı

